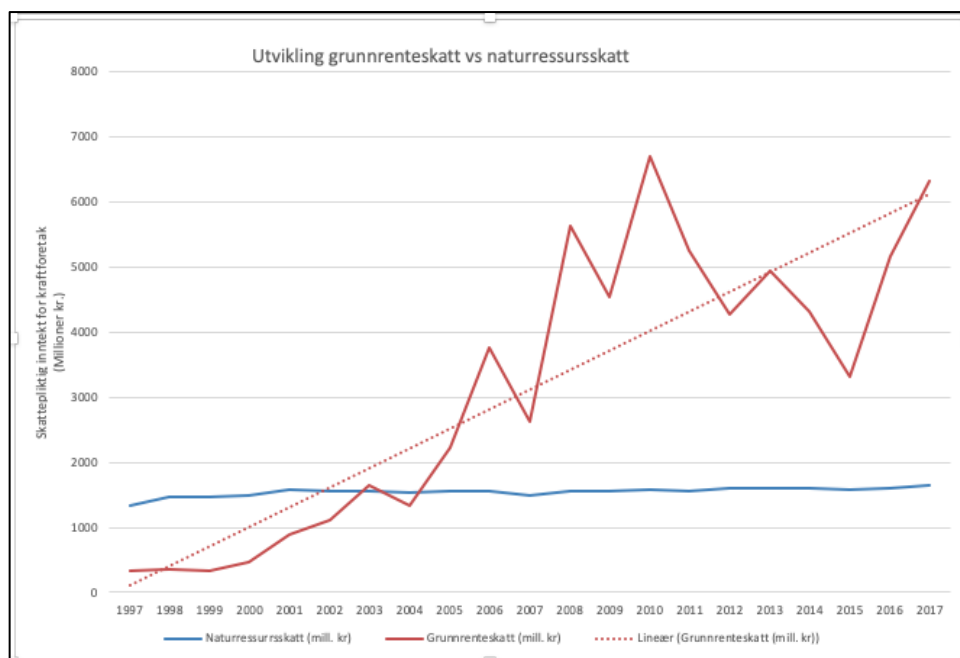

Innspill til kraftskatteutvalget om naturressursskatt

Naturressursskatten er en del av skattegrunnlaget som skal vurderes av kraftskatteutvalget. Fylkeskommunen er sammen med kommunene mottagere av denne skattesatsen. Kraftfylka ønske derfor å belyse virkningene av denne skattesatsen og komme med forslag til endringer. Vi har i den sammenheng fått laget to analyser - en økonomisk analyse foretatt av Thema Consulting og en juridisk analyse foretatt av advokatfirmaet DSA. Rapportene er oversendt i egne vedlegg, dette er et sammendrag av de viktigste funnene.

Kommunesektorens andel av grunnrenten

Etter vår vurdering oppfyller ikke dagens innretning for naturressursskatten lovens formål. Hensikten bak innføringen av naturressursskatten var både å sikre kommunene og fylkeskommunene en stabil inntekt fra kraftproduksjonen og å gi de berørte kommuner og fylkeskommuner en andel av grunnrenten. Som følge av manglende indeksjustering har fylkeskommunene tapt ca. 1 120 millioner kroner i skatteinntekter fra 1997 til 2017. I samme periode har grunnrenteskatt til staten hatt en formidabel økning i årlige inntekter, fra 335 millioner kroner i 1997 til 6 332 millioner kroner i 2017. Naturressursskattesatsen må inflasjonsjusteres for å sikre skattens verdi for kommunene og fylkeskommunene.

Kilde: SSB

Inntektssystemet

Videre gjør inntektssystemet for fylkeskommuner at naturressursskatten i stor grad blir omfordelt fra fylkeskommuner med naturressurser til fylkeskommuner som ikke har vannkraftverk i sitt distrikt. I praksis sitter de største vannkraftkommunene igjen med under halvparten av sine skatteinntekter fra naturressursskatten. Slik er også inntektsutjevningen med på å svekke naturressursskattens verdi på vannkraftfylkenes hånd i strid med intensjonen om å sikre berørte regioner en andel av vannkraftressursenes verdi. Det bør derfor vurderes om naturressursskatten skal unntas inntektsutjevning på samme måte som eiendomsskatt.

Vi har tre konkrete endringsforslag:

- Naturressursskatten kan løftes ut av inntektsutjevningssystemet på lik linje med eiendomsskatten.
- Som et alternativ til en særskilt naturressursskatt som unntas inntektsutjevningen, kan det vurderes om fylkeskommunene i stedet burde få en andel av grunnrenteskatten.
- Et tredje alternativ kan være å vurdere konsesjonsavgiften og naturressursskatten i sammenheng og eventuelt fastsette en felles avgift til fordel for de kommuner og fylkeskommuner som blir berørt av vannkraftutbyggingen.

Tabell 3: Brutto- og nettovirkninger av naturressursskatt pr. fylke

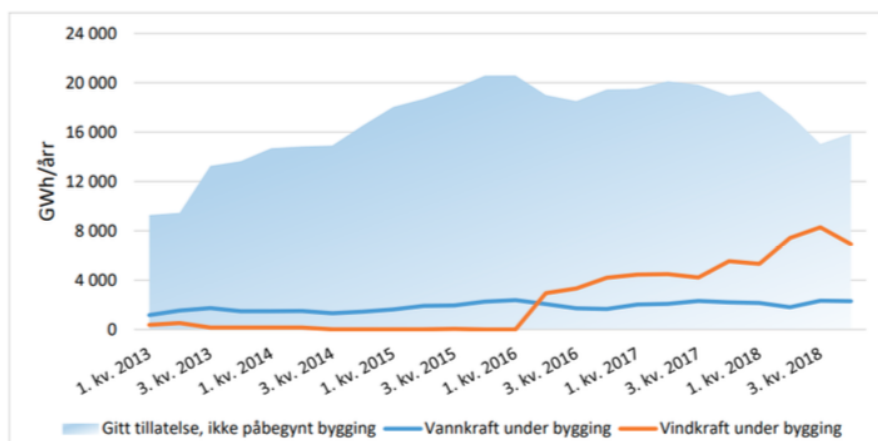
Fylkeskommune	Skatteinntekter pr. innbygger i prosent av landsgjennomsnitt totalt i 2018	Bruttoinntekter fra naturressursskatt (mill. kr)	Nettoinntekter fra naturressursskatt etter inntektsutjevning (mill. kr)
Østfold	86,3 %	8,6	13,1
Akershus	118,5 %	2,0	25,2
Oslo	126,9 %	0,0	27,4
Hedmark	82,7 %	5,1	8,7
Oppland	86,0 %	14,6	9,6
Buskerud	97,8 %	19,7	13,9
Vestfold	90,8 %	0,0	10,1
Telemark	89,2 %	26,6	10,4
Aust-Agder	85,6 %	13,1	6,4
Vest-Agder	87,0 %	16,5	9,6
Rogaland	104,7 %	20,8	21,9
Hordaland	98,4 %	31,8	25,2
Sogn og Fjordane	92,9 %	27,4	7,9
Møre og Romsdal	91,3 %	9,1	12,0
Nordland	90,1 %	29,4	13,6
Troms	92,6 %	4,9	7,4
Finnmark	87,3 %	2,8	3,4
Trøndelag	91,0 %	14,0	20,4
Sum	100,0 %	246,3	246,3

Kilde: Kommunal- og moderniseringsdepartementet, THEMA-analyse

Utvidelse til vind- og småkraft

Da naturressursskatten ble innført i 1997 var praktisk talt all norsk elektrisitetsproduksjon basert på vannkraft. Som følge av teknologiutvikling og politiske føringer, ser vi i dag et langt større fokus på vindkraftutbygginger. I 2018 utgjorde produksjonen fra norske vindkraftverk 3 870 GWh, dvs. 2,6 % av en total kraftproduksjon på 146,8 TWh. Ifølge NVE var det ferdigstilt 1,7 TWh ny vindkraft i 2018 og det forventes en ytterligere økning på 4,5 TWh ny vindkraft i 2019.³⁷ Til sammenligning var det registret om lag 1 TWh ny vannkraftproduksjon i 2018, hvorav største delen kom fra mindre kraftverk.

Figur 2: Utvikling per kvartal for totalt endelige tillatelser som ikke er benyttet, samt vann- og vindkraftprosjekter under bygging etter kvartalet.

Ill.: NVE, Nv kraft – endelige tillatelser og utbygging, fjerde kvartal 2018

Den teknologiske utviklingen har gjort at vindkraft i dag er minst like lønnsomt som ny vannkraft. Likhetsprinsippet og hensynet til konkurranse taler for å innføre naturressursskatt på alle former for elektrisitetsproduksjon som innebærer bruk av naturressurser. I følge THEMAs rapport ville det gitt en økning i den fylkeskommunale naturressursskatten på 48 millioner kroner.

Tabell 1: Fordeling av mulig naturressursskatt fra vindkraft og småskala vannkraft. Millioner kroner

	Vannkraft	Vindkraft i drift	Vindkraft under bygging	Sum
Østfold	0,2	0,0	0,4	0,6
Akershus	0,1	0,0	0,0	0,1
Hedmark	0,6	0,7	0,0	1,3
Oppland	0,9	0,0	0,0	0,9
Buskerud	0,8	0,0	0,0	0,8
Vestfold	0,0	0,0	0,0	0,0
Telemark	1,6	0,0	0,0	1,6
Aust-Agder	0,6	0,0	0,0	0,6
Vest-Agder	0,5	0,0	1,4	1,9
Rogaland	1,5	2,2	2,6	6,4
Hordaland	2,8	0,6	0,0	3,4
Sogn og Fjordane	3,7	0,0	1,8	5,5
Møre og Romsdal	2,6	0,0	0,4	3,1
Trøndelag	1,7	1,9	7,6	11,2
Nordland	2,4	0,0	3,9	6,3
Troms	0,9	0,0	2,2	3,1
Finmark	0,4	0,8	0,1	1,3
Sum	21,5	6,2	20,3	48,0

Kilde: NVE, THEMA Consulting Group

Med vennlig hilsen,

Niklas Kalvø Tessem
Daglig leder Kraftfylka